

ZAKŁAD USŁUG ELEKTRYCZNYCH
inż. Andrzej Bartwicki
ul. Podzamcze 6 13-230 Lidzbark
NIP 571-102-96-49 Regon 130062894
☎ (0-23) 696-15-46

PROJEKT BUDOWLANY

BRANŻA: Elektryczna - instalacje wewnętrzne

OBIEKT: Adaptacja budynku na utworzenie żłobka

ADRES BUD.: Lidzbark dz. nr ewid. 412
13-230 Lidzbark

INWESTOR: Gmina Lidzbark
ul. Sądowa 21
13-230 Lidzbark

Wykonał: inż. Andrzej Bartwicki

Działdowo, maj 2017r.

inż. Andrzej Bartwicki
PROJEKTOWANIE, POMIARY, NADZORY
INSTALATORSTWO ELEKTRYCZNE
upr. bud. nr WAM/0135/PW/OE/05
13-230 Lidzbark ul. Podzamcze 6
tel. 23 696 15 46, kom. 604 630 623

Spis treści:

1. Strona tytułowa	str. 1
2. Spis treści	str. 2
3. Zaświad. Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa	str. 3
4. Stwierdzenie posiadania przygotowania zaw.	str. 4
5. Oświadczenie projektanta	str. 5
6. Opis techniczny	str. 6
7. Obliczenia techniczne	str. 12
8. Zestawienie materiałów podstawowych	str. 16
9. Rysunki:	
9.1 Rys.E1- rzut parteru	str. 17
9.2 Rys.E2- rzut piwnicy	str. 18
9.3 Rys.E3- Schemat ideowy Rozdzielniczy Głównej RG	str. 19
9.4 Widok urządzenia Rozdzielniczy Głównej RG	str. 21
10. Załączniki:	
Załącznik Nr 1	str. 22
Strefy układania przewodów inst. elektrycznych w budynku	
Połączenia wyrównawcze – przykład wykonania	

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

WAM-R57-X21-6M7 *

Pan Andrzej Bartwicki o numerze ewidencyjnym WAM/IE/0102/01
adres zamieszkania ul. Podzamcze 6, 13-230 Lidzbark
jest członkiem Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada
wymagane ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2017-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2016-12-08 roku przez:

Mariusz Dobrzeniecki, Przewodniczący Rady Warmińsko-Mazurskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy Prawo Budowlane (Dz. U. Nr207, poz. 2016 z 2003 r. oraz Nr 93 poz. 888 z 2004 r.) jako Projektant oświadczam że: Projekt budowlany wewnętrznej instalacji elektrycznej w adaptowanym i rozbudowywanym budynku na utworzenie żłobka zlokalizowanym na działce nr ewid. 412 w Lidzbarku, którego inwestorem jest Gmina Lidzbark, został opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami, oraz zasadami wiedzy technicznej.

inż. Andrzej Bartwicki
UPRAWNIENIA BUDOWLANE
Nr ewid. WAM/0135/PWOE/05
Do projektowania i kierowania robotami
budowlanymi bez ograniczeń
w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci,
instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenerget.

.....

6. Opis techniczny

6.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest projekt budowlano-wykonawczy w zakresie wewnętrznych instalacji elektrycznych w rozbudowywanym i adaptowanym na utworzenie żłobka budynku zlokalizowanym na działce nr ewid. 412 w Lidzbarku.

6.2 Podstawa opracowania.

Niniejszą dokumentację opracowano na podstawie:

- Zlecenia Inwestora na opracowanie dokumentacji
- Aktualnego projektu architektoniczno-konstrukcyjnego
- Wizji lokalnej
- Wytycznych od branży sanitarnej
- Aktualnie obowiązujących norm i przepisów.

6.3 Zakres opracowania.

Zakres robót objętych niniejszym opracowaniem :

- instalacja elektryczna oświetlenia i gniazd wtyczkowych
- wewnętrzna linia zasilająca
- instalacja oświetlenia awaryjnego

6.4 Podstawowe wskaźniki elektroenergetyczne, zasilanie.

- napięcie zasilania $U = 230/400V$
- moc zainstalowana $P_Z = 46,8 \text{ kW}$
- łączna moc szczytowa $P_s = 46,8 \text{ kW} \cdot 0,6 = 28,08 \text{ kW}$
- system ochrony od porażeń inst. wewnętrzna system TN-S
z wyłącznikami różnicowoprądowymi

Obiekt zasilany będzie istniejącym przyłączem napowietrznym AsXSn 4x25 mm² z linii napowietrznej nN-0,4 kV. Zabezpieczenie główne przedlicznikowe w postaci wyłączników nadmiarowo-prądowych bez członu zwarciovego (ograniczniki mocy) zlokalizowane zostanie obok istniejącego licznika energii elektrycznej. Zasilanie Rozdzielnicz Główny zlokalizowanej w korytarzu obok gabinetu pielęgniarstwa zaprojektowano przewodem YDY 4 x 10 mm² prowadzonym w tynku.

6.5 Rozdzielnica główna.

Rozdzielnica RG stanowi główny punkt rozdzielczy prądu przemiennego do celów oświetleniowych i gniazd wtyczkowych. Schemat rozdzielnic przedstawiono na rysunku nr E1.

Rozdzielnicę Główną RG projektuje się z wykorzystaniem rozdzielnic węgowej firmy LEGRAND typu XL3 160 3R o prądzie znamionowym szyn zbiorczych do 100A.

Dopuszcza się zastosowanie zamiennika rozdzielnic innych producentów z zachowaniem parametrów nie gorszych niż rozdzielnica projektowana.

Na ścianie w wejściu głównym do budynku zlokalizowano przycisk awaryjnego wyłączenia głównego wyłącznika p.poż. odcinający dopływ energii elektrycznej do całego budynku.

6.6 Instalacja oświetlenia podstawowego.

Instalację oświetlenia podstawowego należy wykonać przewodem kabelkowym 750V typu YDY o przekroju przewodów 1,5 mm².

Natężenie oświetlenia dobrano zgodnie z normą PN-84/E-02033 „Oświetlenie wnętrz światłem elektrycznym”.

Wykaz zastosowanych opraw oświetleniowych zestawiono w **Tabeli: „Zestawienie opraw oświetleniowych”**

Łączniki i przełączniki należy instalować po prawej stronie wejść na wysokości 1,2 m. Osprzęt bakelitowy wtynkowy, instalację prowadzić jako wtynkową lub w korytkach kablowych.

6.7 Instalacja oświetlenia awaryjnego

Oświetlenie awaryjne pełniące równocześnie funkcję oświetlenia kierunkowego projektuje się zrealizować przy pomocy typowych opraw oświetleniowych wyposażonych w bezobsługowe akumulatory niklowo-kadmowe włączające automatycznie lampę w razie przerwy w dopływie prądu elektrycznego. Wymagany czas działania oświetlenia awaryjnego wynosi 2 godziny. Do opraw pełniących funkcję oświetlenia awaryjnego należy doprowadzić dodatkową żyłę w przewodzie omijającą wyłącznik, dla kontroli napięcia. Przewiduje się montaż dodatkowej kostki zaciskowej w oprawach awaryjnych pozwalającej na wyłączenie oświetlenia awaryjnego w rozdzielnicy.

Oprawy oświetlenia awaryjnego powinny być oznaczone żółtym pasem o szerokości 2 cm oraz puszkę rozgałęźną powinny być pomalowane wewnątrz na kolor żółty. Instalację oświetlenia należy wykonać przewodem kabelkowym typu YDY 3(4) x 1,5 mm².

W korytarzach i ciągach komunikacyjnych należy zainstalować oprawy oświetlenia ewakuacyjnego z piktogramami kierunkowymi wskazującymi kierunek ewakuacji.

. Tabela: Zestawienie opraw oświetleniowych

Lp	Oznac. na rys.	Producent	Seria/Model	moc (W)	ilość (szt.)	uwagi	łączna moc
1	A	Kanlux	BRAVO LED 45W-NW	45	34	sale dla dzieci	1530
2	B	Intelight	SAWA 2x36W NT	72	4	korytarze	288
3	BAw	Intelight	SAWA 2x36W NT Awaryjna	36	5	korytarze	180
4	C	Kanlux	OFRTA TL-236B-W	72	7	kuchnia, zaplecze, pom. na wózki, pom. socjalne	504
5	D	Kanlux	MEBA TL-236/OP	72	4	korytarz, pom. do obierania warzyw, magazyn, zmywalnia	288
6	DAw	Kanlux	MEBA TL-236/OP Awaryjna	72	2	korytarz	144
7	E	Kanlux	LUVEN MX0218/38W EVG	38	4	sanitariaty	152
8	F	Kanlux	VOLIN EL-9-W	9	5	kinkiety zewnętrzne	45
9	G	Kanlux	XEDOS 424 NT-EVG	96	18	pokój dyrektora, sekretariat, pokój pielęgniarki	1728
10	H	Kanlux	ENTER LED DOUBLE-3H	4	5	oprawy ewakuacyjne	20
11	I	Kanlux	RSTR 418 NT-EVG	72	3	magazyn warzyw, pom. porządkowe	216
12	J	Kanlux	VECOM LED SMD 65W- NW	65	4	szatnia dla dzieci	260
moc zainstalowana [kW]							5355

6.8 Instalacje gniazd wtyczkowych

Instalację gniazd wtyczkowych należy wykonać przewodami kabelkowymi 750V typu YDY 3x2,5 mm² w tynku lub w listwach ochronnych z osprzętem wtyнковym, w pomieszczeniach sanitarnych z osprzętem szczelnym. Należy zastosować gniazda wtyczkowe 1- faz. z bolcem ochronnym.

6.9 Ochrona przeciwporażeniowa

Ochronę przed dotykiem bezpośrednim (ochrona podstawowa) stanowi izolacja robocza przewodów i kabli oraz osłony zewnętrzne urządzeń.

Jako ochronę przed dotykiem pośrednim (ochrona dodatkowa) dla projektowanych obwodów zastosowano samoczynne wyłączenie zasilania w przypadku przekroczenia napięcia dotykowego bezpiecznego oraz połączenia wyrównawcze. Zgodnie z normą PN-92/E-05009/41 „Ochrona zapewniająca bezpieczeństwo”.

Ochrona przeciwporażeniowa zostanie zapewniona poprzez zastosowanie środka w postaci wyłączników przeciwporażeniowych różnicowoprądowych.

Rozdzielnia główna RG zostanie przystosowana do układu sieciowego TN-S poprzez połączenie zacisku PE z uziemieniem oraz szyny uziemiającej z instalacją odgromową budynku.

6.10 Ochrona przepięciowa

Ochronę przepięciową zaprojektowano z zastosowaniem ogranicznika przepięć T1+T2 12,5 kA 3P+N firmy LEGRAND zainstalowanego w rozdzielniczy głównej RG.

6.11 Instalacja odgromowa i uziemiająca

Obiekt obecnie posiada instalację odgromową niską poziomą, częściowo naprężoną, nieizolowaną, wykonaną przy pomocy przewodu stalowego ocynkowanego $\phi 8$. Połączenie przewodów odprowadzających z uziomem wykonano poprzez złącze kontrolne umieszczone na wysokości 1,5m bednarką FeZn 25x4mm. Rezystancja statyczna uziemienia wg PN-IEC 61024-1, powinna wynosić $R_u \leq 10\Omega$. Wykonawca jest zobowiązany wykonać metrykę instalacji odgromowej.

6.12 Uwagi końcowe.

Całość robót wykonać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami w zakresie BHP, SP-E-004 oraz niniejszym projektem technicznym.

Zakres prac objęty niniejszym opracowaniem winna wykonać osoba lub przedsiębiorstwo posiadające odpowiednie uprawnienia do prowadzenia robót w zakresie elektrycznym.

Po wykonaniu instalacji elektrycznych należy dokonać wymaganych przepisami badań i pomiarów:

- skuteczności ochrony przeciwporażeniowej,
- rezystancji izolacji przewodów i kabli,
- rezystancji uziemienia,

Z pomiarów należy sporządzić stosowne protokoły.

7. Obliczenia techniczne.

7.1 Dobór wartości zabezpieczenia głównego

Obliczenie mocy zainstalowanej

oświetlenie	- 5,3 kW
gniazda wtyczkowe	- 16,0 kW
kuchnia elektryczna	- 5,5 kW
kurtyna powietrzna	- 10,0 kW
Łączna moc zainstalowanych urządzeń	- 46,8 kW

Obliczenie mocy szczytowej

Moc zainstalowana $P_z = 46,8 \text{ kW}$

Współczynnik jednoczesności $k_j = 0,6$

Moc szczytowa $P_s = P_z \cdot k_j = 28,08 \text{ kW}$

$$\cos \phi = 0,96$$

$$I = \frac{P_s}{\sqrt{3} \cdot U \cdot \cos \phi}$$

$$I = \frac{28080}{\sqrt{3} \cdot 440 \cdot 0,97} = 37,98 \text{ A}$$

$$I_{sz} = 38 \text{ A}$$

Jako zabezpieczenie główne przedlicznikowe, wewnętrznej instalacji elektrycznej obiektu, należy zastosować wyłączniki nadprądowe bez człony zwarciovego typu 3 x ETIMAT-T 40A.

W rozdzielni głównej w celu realizacji szybkiego wyłączenia zasilania wyłącznikiem p.poż., zaprojektowano wyłącznik

DPX³ 160 4P 63A 16kA z wyzwalaczem wzrostowym DPX³ 200-277 V AC z przyciskiem p.poż zlokalizowanym przy wejściu głównym do budynku.

7.2 Dobór przekroju przewodów

Doboru przekrojów przewodów poszczególnych obwodów dokonano biorąc pod uwagę ich obciążenia i długości.

Obciążalność długotrwała dopuszczalna I_{dd} zastosowanych przewodów elektroenergetycznych przedstawia się następująco:

YDY 3 x 1,5 mm² - 18,5 A

YDY 3 x 2,5 mm² - 19,5 A

YDY 4 x 2,5 mm² - 18,5 A

YDY 5 x 4 mm² - 24 A

YDY 4 x 16 mm² - 55 A

Wewnętrzna linię zasilającą od zabezpieczenia głównego przedlicznikowego do rozdzielnicz głównej RG należy wykonać przewodem YDY 4x16 mm².

Obwody oświetleniowe przewodem YDY 3x1,5 mm² przy czym długie doprowadzenie zasilania przewodem YDY 3x2,5 mm². Obwody oświetleniowe zasilające oprawy oświetlenia awaryjnego wykonać przewodem YDY 4x1,5 mm². Obwody gniazd wtyczkowych należy wykonać przewodem YDY 3x2,5 mm². Obwody siłowe zasilające kuchnię elektryczną oraz kurtynę powietrzną należy wykonać przewodem YDY 5x4 mm².

7.3 Sprawdzenie spadków napięcia

Sprawdzenia spadków napięć dokonano dla obwodów najdłuższych i o największym obciążeniu.

Sprawdzenie spadku napięcia w w.l.z. na odcinku od zabezpieczenia głównego do rozdzielnic głównej RG.

$$\Delta U_{w.l.z.} \% = \frac{P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U_n^2} \cdot 100$$

$$P = 28080 \text{ W}$$

$$l = 8 \text{ m}$$

$$S = 16 \text{ mm}^2$$

$$\gamma = 56 \text{ m}/(\Omega \cdot \text{mm}^2)$$

$$\Delta U_{w.l.z.} \% = \frac{28080 \cdot 8}{56 \cdot 16 \cdot 400^2} \cdot 100 = 0,16\%$$

Sprawdzenie spadku napięcia na odcinku od rozdzielnic głównej RG do kurtyny powietrznej.

$$\Delta U_{kp} \% = \frac{P \cdot l}{\gamma \cdot S \cdot U_n^2} \cdot 100$$

$$P = 10\,000 \text{ W}$$

$$S = 4 \text{ mm}^2$$

$$l = 21 \text{ m}$$

$$\gamma = 56 \text{ m}/(\Omega \cdot \text{mm}^2)$$

$$\Delta U_{kp} \% = \frac{10000 \cdot 21}{56 \cdot 4 \cdot 400^2} \cdot 100 = 0,59\%$$

Łączny spadek napięcia od zabezpieczenia głównego do odbiornika najdalej oddalonego od zasilania i o największej mocy wynosi:

$$\Delta U\% = \Delta U_{w.l.z.}\% + \Delta U_{kp}\%$$

$$\Delta U\% = 0,16\% + 0,59\% = 0,75\%$$

$$\Delta U\% < \Delta U\%_{dop} \quad (\Delta U\%_{dop} = 7\%)$$

Warunek jest spełniony.

inż. Andrzej Bartwicki
PROJEKTOWANIE, POMIARY, NADZORY
INSTALATORSTWO ELEKTRYCZNE
upr. bud. nr WAM/0136/PWOE/05
13-230 Lidzbark ul. Podzamcze 6
tel. 23 696 15 46, kom. 604 630 623

8. Zestawienie materiałów podstawowych.

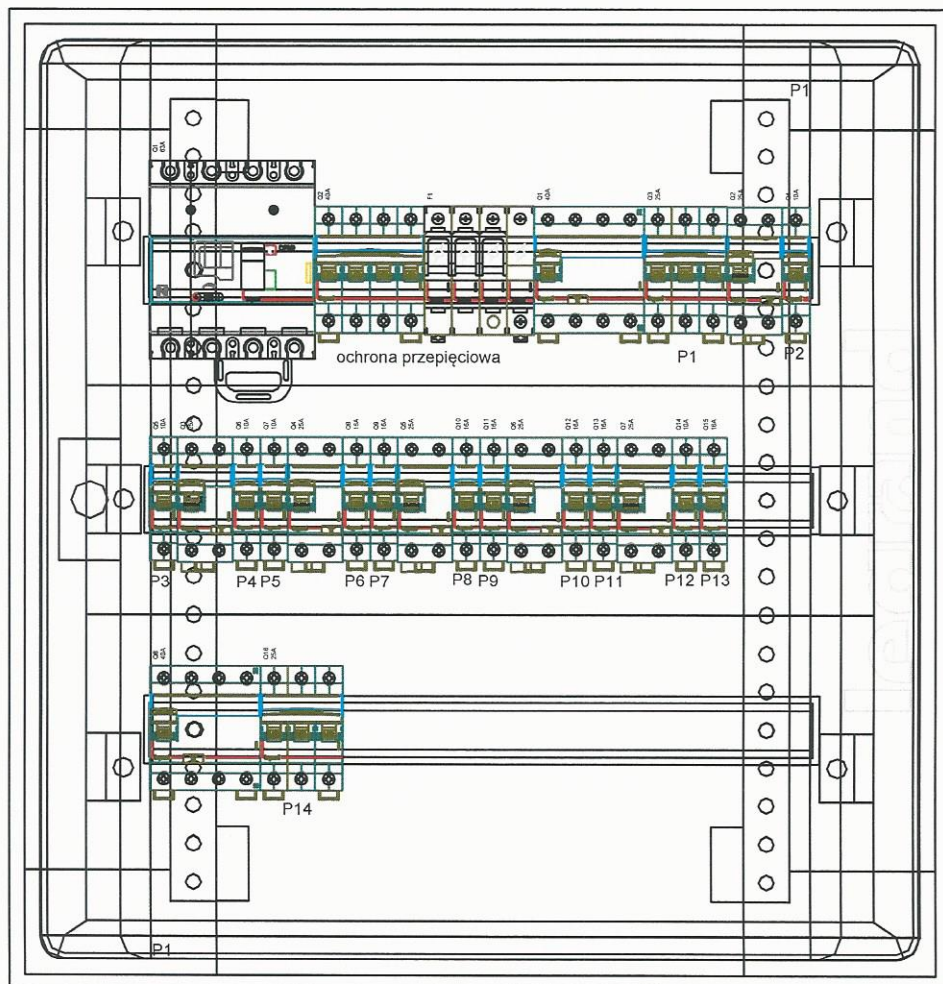
Lp	Nazwa materiału	ilość
1	Rozdzielnica wnekowa XL3 160 3R	1 szt.
2	Wył. DPX3 160 4P 63A 16kA	1 szt.
3	Wyzwalacz wzrostowy DPX3 200-277V AC	1 szt.
4	Płytki mocowania DPX3 160 na TH35	1 szt.
5	Zestaw okablowania ON300	1 kpl
6	Ograniczniki przepięć T1+T2 12,5 kA 3P+N	1 kpl
7	Wyłącznik różnicowoprądowy P304 TX3 40A 30mA 4P AC	2 szt.
8	Wyłącznik różnicowoprądowy P302 TX3 25A 30mA 2P AC	6 szt.
9	Wył. nadprądowy S304 TX3 C40 4P	1 szt.
10	Wył. nadprądowy S303 TX3 B25 3P	2 szt.
11	Wył. nadprądowy S301 TX3 B16 1P	7 szt.
12	Wył. nadprądowy S301 TX3 B10 1P	5 szt.
13	Oprawa BRAVO LED45W-NW	34 szt.
14	Oprawa SAWA2x36W NT	4 szt.
15	Oprawa SAWA 2x36W NT Awaryjna	5 szt.
16	Oprawa OFRTA TL-236B-W	7 szt.
17	Oprawa MEBA TL-236/OP	4 szt.
18	Oprawa MELBA TL-236/OP Awaryjna	2 szt.
19	Oprawa LUVEN MX0218/38W EVG	4 szt.
20	Oprawa VOLIN EL-9-W	5 szt.
21	Oprawa XEDOS 424 NT-EVG	18 szt.
22	Oprawa ENTER LED DOUBLE -3H	5 szt.
23	Oprawa RSTR 418 NT-EVG	3 szt.
24	Oprawa VECOM LED SMD 65W-NW	4 szt.
25	Wył. p.poż. – przycisk z szybką w obud. czerwonej	1 szt.
26	Gniazda wtyczkowe hermetyczne ze stykiem ochronnym	15 szt.
27	Gniazda wtyczkowe podtynkowe ze stykiem ochronnym	25 szt.
28	Łącznik świecznikowy	2 szt.
29	Łącznik jednobiegunowy hermetyczny	10 szt.
30	Łącznik jednobiegunowy	20 szt.
31	Łącznik schodowy	6 szt.
32	Przewód YDY 3 x 1,5 mm ²	700 m
33	Przewód YDY 4 x 1,5 mm ²	150 m
34	Przewód YDY 3 x 2,5 mm ²	600 m
35	Przewód YDY 5 x 4 mm ²	40 m
36	Przewód YDY 4 x 16 mm ²	10 m

RG widok urządzenia

Obiekt: Adaptacja budynku na utworzenie żłobka w Lidzbarku
przy ulicy Zieluńskiej, na działce nr 412

Inwestor: Gmina Lidzbark
ul. Sądowa 21
13-230 Lidzbark

NR RYS.

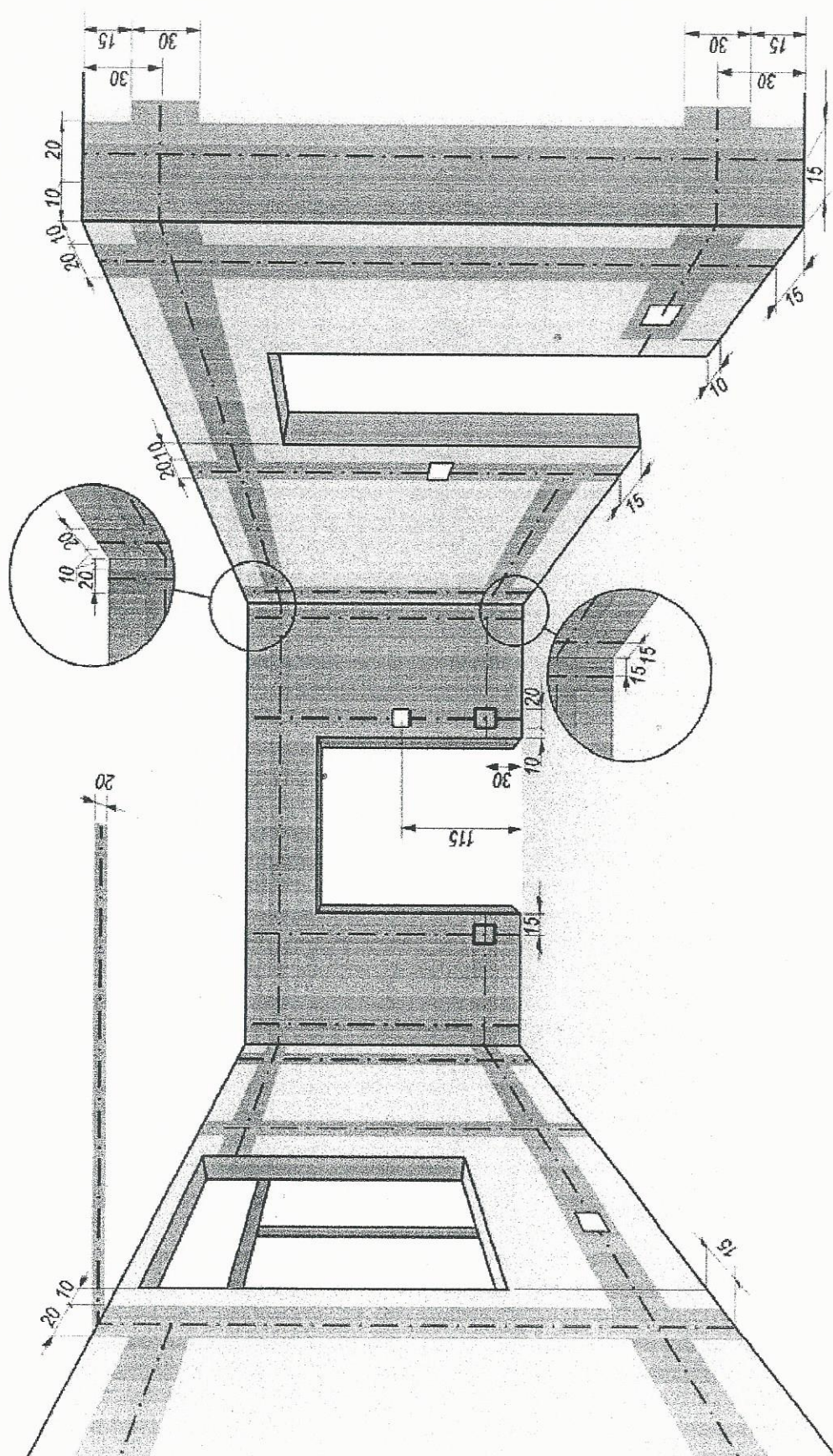
Projektant: inż. Andrzej Bartwicki
upr. bud. WAM/0135/PWOE/05

DATA:
05.2017r.

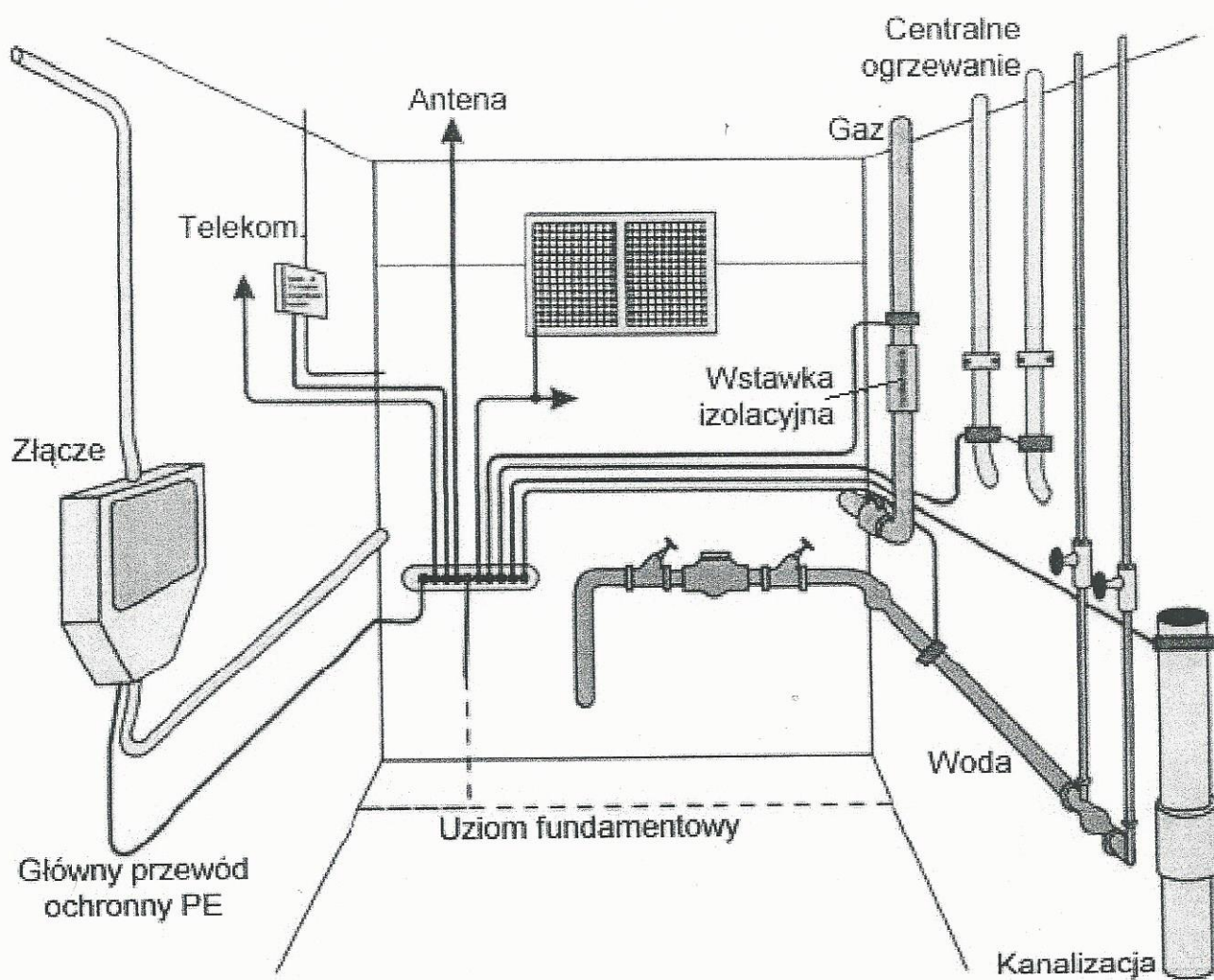
Nazwa pliku: Branża elektryczna

Temat: Schemat ideowy Rozdzielniczy Głównej RG

Zalecany sposób prowadzenia przewodów względem krawędzi okien, drzwi i podobnych elementów: zapobiega przypadkowemu uszkodzeniu instalacji podczas kucia lub wiercenia ścian

Główne połączenia wyrównawcze w pomieszczeniu przyłączowym budynku